

1960

Vestfirðir

Nr.	Staður	Hiti í C°	Dato '60
1	Borðeyri	32,5	10/6
2	Pambárvellir	15 ¹⁸	11/6
3	Litla-Fjarðarhorn	39,2	11/6
4	Litla-Fjarðarhorn	32	-
5	Ljúfustaðir	43	-
6	Goðdalur (austan ár)	58	12/6
7	Goðdalur (vestan ár)	58	-
8	Sunndalur	30	-
9	Ásmundarnes	32,5	13/6
10	Hveravík (Girðishver)	79,2	-
11	Kaldrananes	34	-
12	Kaldrananes	25	14/6
13	Kaldbakur (laug í Laugarengi)	33	-
14	Kaldbakur (Hveratungur)	74	-
15	Laugaból (Mosdal)	43	16/6
16	Dynjandi (við Dynjandisvog)	25	17/6
17	Laugar í Súgandafirði	39,2	18/6
18	Lásvík í Súgandafirði	26,0	19/6
19	Gil í Bolungarvík	26,8	-
20	Hvítanes Skötufirði	28,8	20/6
21	Kleifar Skötufirði (Lauganes)	12	-
22	Vigur (eyjan)	19,2	21/6
23	Ógurnes	28,5	-
24	Laugaból í Laugardal (Reykjasel)	54,0	-
25	Laugaból í Laugardal (heimast)	43,4°	-
26	Laugaland (Skjalfannardal)	50,1	23/5
27	Nauteyri (heimast)	44	24/6
28	Nauteyri (fjær)	30	-
29	Rauðamýri (laugin heima)	30	25/6
30	Rauðamýri (Laugarengi)	64°	-
31	Neðri Bakki	32,5	-
32	Arngerðareyri	30	-
33	Laugaból	37-40	-
34	Múli	30	26/6
35	Gervidalur (Sauðhúsnes)	33	-
36	Gervidalur (laug heima)	39,8	-
37	Eyri (Ísafirði) (Lauganes)	53	-
38	Eyri (Ísafirði) (Laugalækur)	31	-
39	Bjarnastaðalaug	46	-
40	Reykjanes	83 ⁹⁴	27/6
41	Skálavík	32	-

42	Unaðsdalur	20	-	
43	Kelda (Jökulkelda)	45,6	28/6	
44	Látur	32,5	-	
45	Galtarhryggur	46,6	29/6	
46	Heydalur	35,4	-	
47	Botn (nýja húsið laugin)	51	-	
48	Kleifakot	30	-	
49	Hörgshlíð (laugarnar)	46	-	
50	Hörgshlíð (Litla laug)	33,4	-	
51	Hörgshlíð (Laugahlíð)	47	-	

Borðeyri 10/6. Volgran er í mýrarbletti norðan við melinn, sem Borðeyri stendur undir, og vestan við veginn, þegar farið er norður. Hún hafði myndað þar poll, en svo höfðu verið grafnar þar skurðir til fráveitu yfirborðsvatns, svo nú vætlar volga vatnið niður við skurðbotn undan vestari bakka hans. Skurðgröfturinn hafði ekki haft áhrif á hita eða vatnsmagn “volgrunnar” að kunnugra manna dómi. Vatnsmagn áætlaði ég vera 0,07-0,1 l/sek.

Pambárvellir 11/6. Að sögn bónadans, Magnúsar Kristjánssonar, er honum ekki kunnugt um aðra volgru í Bitrufirði en þá sem þar er. Þar er volgra á einum stað, í út norður (norðvestur) frá bænum handan Pambárinnar fast við gamla þjóðveginn, í ca. 25-30 m yfir sjó og ca. 700 m frá bænum. Hún er þar í melbarði við lítið mýrarsund. Að sögn bónadans var hún (laugin) áður eins og stór þvottabali, og 28°C heit, en svo var þar sprengt tundurdufl og myndaðist þar kringlóttur sprengugígur ca. 5 m í þvermál og ca. 1½ m á dýpt. Bóndinn hélt að vatnsrennslíð hefði aukist örlítið en kólnaði verulega svo aukningin myndi stafa af auknu aðrennslí jarðvatns, enda mældist mér hiti í botni, (þar sem ég komst að) vera 18°C og þar sem ég tók vatnið var það 15°C. Vatnsmagn gizka ég að sé 0,15-0,25 l/sek.

Litla-Fjarðarhorn. Bændurnir þar, Þórður Franklínsson og Sigurður bróðir hans, sögðust vera vissir um að frá Pambárvöllum að Hólmavík væri engar volgrur að finna nema þar og á Ljúfustöðum. Volgu uppsprettunar í Fjarðarhorni eru skammt vestan við túnið og litlu hærra í hlíðinni en bærinn er, sú sem næst er og virðist vera vatnsmest. Úr henni tók ég vatn (Nr. 3), og gizka á að vatnsmagn sé 0,4-0,6 l/sek. Skammt þar frá ca. 20-30 m og litlu ofar er önnur lind; 34°C heit og vatnsmagn á að gizka 0,15-0,25 l/sek. Þar vestur af er leiti og vestan í því eru tvær volgar lindir dálítið uppi í brekkunni og mjög stutt á milli þeirra. Þær mældist mér báðar vera 32°C og tók ég vatn úr þeirri vestari (Nr. 5). Gizka ég á að í þeirri eystri (nær Fjarðarhorni) sé vatnsmagn 0,20-0,30 l/sek., og þeirri vestari, sem ég tók vatnið úr sé það um 0,10-0,15 l/sek. Þessar uppsprettur virtist mér vera nálægt því miðja vega milli Fjarðarhorns og Ljúfustaða.

Ljúfustaðir. Þar er lindin, sem ég tók vatnið úr, ca. 10 mínuðna gang vestur frá bænum í áttina að eyðibýlinu Steinadal og er þar niðri í mýrinni þar sem lægst er. Bóndinn var að gizka á, að þar myndi upphaflega verið tekin mógröf. Ca. 5 m frá upprunalegu (elztu) uppsprettunni, hafði verið grafin rás og við það hafði lækkað og kólnað í þeirri gömlu, svo í henni var vatnið ekki nema ca. 20°C, en þegar ég stakk mælinum niður í holu í

botninum hækkaði hann upp í 47°C . Í rásinni tók ég vatnið, og þar var 43° hiti, en aðstæður voru þannig, að ógjörningur var að gizka á vatnsmagn, en mikið var það ekki. Bóndinn bjóst við því, að víðar væri þarna volgt undir og hlaðið hafði verið fyrir afrennsli úr myrinni niðri við ána, þar kennt sund, og vatnið verið nægilega heitt. Í túminu austur frá húsinu á Ljúfustöðum er dý, sem nú hefur verið ræst fram að mestu, en þar var greinilegur hiti, og þegar ég stakk þar mæli niður í leðjuna ca. 40 cm, þá var hitinn 25°C . Hlíðin frá Litla-Fjarðarhorni og út fyrir lindina á Ljúfustöðum er mest melar og lausagrjót og allmikið gróin, svo óvíða sér í fast berg. Í brekkunni fyrir ofan lindina á Ljúfustöðum var vatnsrás og gekk ég þangað upp því mér var ekki örgrannt um, að þar væri gangur, en ekki varð ég viss um að svo væri.

Goðdalur. Þar er firna mikill jarðhiti, þó ömurlegt sé um að litast í bæjarrústunum. Vatnið (nr. 6) tók ég úr 58° heitri bunu rétt norðan við norðvesturhorn haughússins sem hafði verið, og eru veggir þess það eina, sem uppistandandi er af mannvirkjum í Goðdal. Undan millum hluta balans, sem nýja húsið hafði verið reist á, streymir vatn og er allt 57°C heitt. Í hverunum austan og norðaustan við gamla bæjarstæðið, er vatnið allsstaðar með svipuðum hita 57°C . Þarna kemur mikið vatn, tel ég varlega ágizkað $10-15$ l/sek. Vestan ár er svipaða sögu að segja. Þar er gerði (gamall garður?) ca. 300 metra í hánorður frá húsbalanum. Norðan við það og meðfram því bæði austan og sunnan kemur upp vatn á stóru svæði, myndar svo læk sem fossar niður í ána rétt á móti húsrústunum, og virtist mér það vera nálægt því eins mikið og austan ár. Þarna var yfirleitt sami hiti 57°C . Vatnið (nr. 7) var tekið norðan við umrætt gerði og gizka ég á að ca. 300 m hafi verið milli "vatnstökustaðanna", stefna suður (6)-norður (7). Framar í dalnum, í svonefndu Laugaengi, sagði fygldarmaður minn að væru víða laugar, og sagðist hann gizka á, að ef þær væru komnar allar í eitt, þá væri það tvöfalt meira en það sem kæmi upp hjá gamla bænum austan ár. Einnig talaði hann um skrítna heita bunu, sem kæmi fram úr kletti við ána fremst á dalnum. Þetta bar ég undir Ingimund bónda á Svanshóli og samþykkti hann það (ágizkun um vatnsmagn) og bætti því við að bunan úr klettinum héti Mígandi. Fram á þetta Laugaengi fór ég ekki, enda kaldrænt þarna og farið að kvölda.

Sunndalur. Vatnið (Nr. 8) tók ég úr lind uppi í flóanum austan, norðan Sunndalsár í norð-norðvestur frá bænum Sunndal og ca. 10 mínútna gang þaðan. Kristinn Vermundsson sagðist vera búinn að sameina þar tvær lindir í eina þó ég sæi þess ekki merki, og var hitinn þarna 30°C og vatnsmagn á að gizka $0,3-0,6$ l/sek. Kísilútfelling. Bóndinn í Sunndal sagði að fram á dalnum væri önnur volgra en óveruleg.

Ásmundarnes. Þar er lindin fast við veginn að norðanverðu ca. 200 m áður en komið er að túngarðshliði. Úr henni rennur dálítið vatn á að gizka $0,4-0,7$ l/sek. (hrein ágizkun).

Hveravík. Þar tók ég vatnið úr Girðishver, sem liggur það lágt, að hann var ekki kominn vel upp úr sjó, fyr en með hálföllnum sjó. Hann mældist mér vera $79,2^{\circ}\text{C}$, og vatnið streymir þar upp með allmiklum þrýstingi, og gizka ég á að vatnsmagn sé allt að 2 l/sek. úr þeirri holu. (Nafnið sagði Einar mér að stafaði af því, að þegar tré var notað sem girði á flát hafi gjarðarefninu verið stungið niður í holuna ca. $1\frac{1}{2}$ alin, og hann þannig notaður sem "svitakista"). Þarna virðist feikna mikið vatn koma fram undan stórgrýttri fjörunni á ca. 130 m langri strandlengju, en megnið af því er svo lágt, að það er neðan við

stórstraumsfjöruborð, að sögn Einars Sigvaldasonar og fleiri kunnugra. Einasti hverinn, sem aldrei hafði farið undir sjó, og sem hafði verið mun vatnsmeiri en Girðishver, var notaður, þegar sundlaug var byggð í Hveravík 1934. Byggt var utan um hverinn og vatnið kom upp með svo miklum þrýstingi, að fyllti laugina (blandað var með köldu vatni úr Hverá). Gekk allt vel nokkur ár, en svo vildi hverinn ekki lengur láta beizla sig og vatnið lækkaði í lauginni. Þá var steyptur botn í laugina, og hverinn þannig byrgður, steypt þró, og úr henni dælt í laugina, en aðstæður með vatnsafl svo óhentugar, að gefist var upp við það, og laugin ónýt. Undan öllum laugarveggnum og úr “dæluþrónni” streymir vatn 77°C, sem sýnir, að vatnsmikill hefur hverinn verið sem lenti undir steinsteyptum þróarbotninum.

Kaldrananes. Fremst á höfðanum ofan við fjöruna er laugarþró, sem ég tók vatn úr (nr. 11). Vatnið var 34°C en 36° í botni. Úr þrónni vætlar ofan í fjöruna. Ca. 10 m ofar á bakkanum er volg seyra, vatn 28°C en 31°C í botni. Þarna seytlar víðar volgt vatn niður um fjöruna, en vatnsmagn virðist lítið. Bóndinn Ingimar Jónsson sagði, að framar í fjörunni væri eins og þró, og myndi vatnið þar vera hvað heitast, en það kæmi ekki upp nema á stórstraumsfjöru. Á tanga niður við sjó gegnt Ásmundarnesi en í Kaldrananeslandi er laug, sem Ingimundur bóndi á Svanshóli fylgdi mér að. Hún var 25°C og úr henni rann dálítið vatn á að gizka 0,2-0,4 l/sek. Úr henni tók ég vatn Nr. 12.

Aðrir staðir í nágrenninu sem Ingimundur taldi upp jarðhita á voru Klúka, Svanshóll, Bakki (lind), Oddi (volgt dý), Hvammur (volgar seyrur), og svo volg augu langt fram með Goðdalsá. Í Reykjvarvík taldi hann sennilegt, að fyndist merki um fornan jarðhita, en Sigurður bóndi á Klúku sem alinn er upp í Reykjvarvík, vissi ekki um neinn yfirborðsjarðhita nú, en afætur fyndust þar.

Laugarengi á Kaldbaksdal. Þar eru tvær laugar með ca. 40 m millibili. Sú heimari liggur eivið neðar, og úr henni tók ég vatnið. Hiti mældist mér í henni 33°C, en þeirri fremri 32°C. Vatnsmagn úr þeim virtist mér vera mjög svipað, gizkaði á 0,25-0,4 l/sek. úr hvorri. Jón Guðjónsson bóndi, sem með mér var, sagði að hiti í lauginni, sem ég tók vatnið úr, hefði í ágústmánuði mælst 37°C, og finnst mér það geta vel staðist, ef þá hefur verið þurara um, en nú virtist allmikill raki í jörð.

Hveratungur fram af Kaldbaksdal. Þegar kemur fremst fram í Kaldbaksdal, fellur Kaldbaksá þar niður brattann og er mjög sérkennileg; líkt og risasvunta. Fram dalinn var ég að hugsa, hvort verið gæti að þarna væri svona breiður skafl niður í dalbotninn. Við fórum sunnan ár, fram svonefnda Hauga og norður yfir ána í dalbotnинum neðan við “fossinn”, en vestan við Norðurgil. Hátt uppi í hlíðinni er kísilútfelling og heitavatnsvætingur og hélt ég þar vera hverinn, en svo reyndist ekki vera, heldur er hann allmiklu hærra en dalbrúnin (sú sem sést neðan úr dalnum). Þar uppi er klettaskál (hvylft), og rennur þaðan dálítill lækur (hveralækur). Aðkoman var ekki góð, því hvylftin var full af snjó, nema þar sem jarðhitinn hafði braett framan af skaflinum. Þar fann ég dálítið neðan við snjóinn uppsprettu, sem var 74°C, og úr henni tók ég vatnið (nr. 14). Út úr klettunum, sem skaflinn huldi, var mér sagt að bunaði heitasta vatnið, og hefði það mælst 96°C í ágústmánuði. Bunan var sögð koma fram úr klettinum úr gati eins og fingursverleika að stærð, og ef stíflað væri, brytist vatnið strax fram á öðrum stað. Mér

þótti leitt að skaflfjandinn skyldi hylja þetta fyrir mér, því þó gefið sé, að bergið bræði frá sér neðst, þá var ógjörningur að grafa sig niður í það “snjóhús”. Lækurinn, sem bunaði þarna niður fjallshlíðina, var nokkru neðan við hvylftina 28°C og aldrei undir $20-25\text{ l/sek.}$ sennilega meira. Ekki vissi Jón um aðra staði norður að Gjögri.

Laugaból í Mosdal. Laugin sem ég tók vatnið úr er ca. 700 m vestur frá bænum og nokkru hærra í hlíðinni en bærinn (er í ca. 40 m hæð yfir sjó að sögn). Vatnið var 43°C , og vatnsmagnið mældi ég, og reyndist það vera $0,32\text{ l/sek.}$ Nokkru utar og allmiklu neðar ca. 200 m frá fyrnefndri laug eru 4 volgar uppsprettur á litlu svæði, og virtist mér rennslið úr þeim vera samanlagt um það bil tvöfalt rennsli þeirrar fyrstu og vatnið litlu kaldara $40-42^{\circ}\text{C}$. Bóndinn á Laugabóli – Aðalsteinn Guðmundsson – sagðist ekki vita um aðrar volgrur þar um slóðir nema á Dynjanda, og ekki heldur á fjöllum uppi.

Dynjandi. Þar er laugin í miðri klettakvosinni bak við fjárhúshólinn gamla, beint upp frá bæjartóftunum. Hún er þar í efri röndinni á mýrardraginu bak við hólinn, á að gizka $60-70\text{ m}$ frá kofatóftunum, sem hæzt ber á frá bæjarkofunum, og mun þar á milli vera á að gizka 150 m , svo lindin er í ca. 200 m fjarlægð frá bæjarstæðinu gamla. (Lélegur húshjallur stendur þar enn). Hlaðið hefur verið kring um lindina. Hiti vatnsins mældist mér 25° , en botneðjunnar 28° , vatnsmagn á að gizka $0,05-0,1\text{ l/sek.}$ Aðalsteinn Guðmundsson á Laugabóli sagði mér frá lindinni og fylgdi mér þangað inn eftir til þess að vísa mér á hana, og sagðist hann halda, að hún væri á mjög fárra vitorði.

Laugar í Súgandafirði. Þar tók ég vatnið (nr. 17) úr þrónni, sem steypt hefur verið um lindina og volga vatninu er veitt úr í sundlaugina, sem þar er fyrir neðan. Vatnið kemur þar út undan kletti. Vatnsmagn gat ég ekki vitað um, en reikna með að um það finnist skýrsla. Bóndinn á Laugum Páll Pétursson sagði að sig mynti að það hefði verið $0,15-0,2\text{ l/sek.}$, en öruggur um það væri hann ekki.

Lásvík í Súgandafirði. Lásvík er í suðaustur til austurs frá Laugum handan fjarðarins. Þarna voru nokkur volg augu (nokkrar sytrur) uppi á bökkunum og var hitinn í því heitasta 29° í vatni 30° í botnleðju og 25° í rás nokkru utar, sem var það hátt uppi, að hún rann yfir fjárgötuna, sem er þarna eftir bökkunum. Heitasta augað, var nokkru neðan við fjárgötuna innan við urðina upp af víkinni, en ógjörningur að ná hreinu vatni úr henni, því jarðvegurinn var svo laus, að hversu lítil hreyfing sem var, gruggaði vatnið í “auganu”. Vatnið, sem ég tók á flöskurnar (nr. 18 einnig arkiv) tók ég úr urðinni upp af víkinni (fyrir ofan fjöruna). Þar seytlaði 26° heitt vatn úr tveim “augum” í láréttí sprungu, vatnsmagn lítið (lítið brot úr sekündulítra), en greinileg kísilútfelling. Þarna renna niður hlíðina tveir lækir, nefndir Lásvíkurgil. Volgrurnar eru innan við þá, en hlíðin er vaxin lágvöxnu kjarri, svo erfitt er að finna þær, sem uppi á bökkunum eru, nema maðurinn sé þar þaulkunnugur. Þá, sem er í urðinni upp af víkinni, er frekar auðvelt að finna, kísillinn segir til sín.

Gil í Bolungarvík. Þar er volgt vatn handan árinna, rétt á móti neðra túnhorninu fyrir neðan bæinn Gil. Það er þar í votlendi skammt frá ánni, og hefur verið grafin frá volgrunni dálítíl rás, og dálítíl hola umhverfis hana, svo yfirborð vatnsins í henni mun vera tæpum metra lægra en umhverfið. Vatnið mældist mér vera $26,8^{\circ}$ og ca. 27° í botni.

Vatnsmagn á að gizka 0,15-0,30 l/sek. Ólafur Zakaríasson bóni á Gili sagðist hafa fengið hitamæli hjá Ólafi Jónssyni? Og hafa fylgst með hitanum. Sér hefði virzt hann vera venjulega um 30°C. Þarna tók ég vatn nr. 19. Ekki frétti ég um aðrar volgrur í Bolungarvík.

Hvítanes í Skötufirði. Þar tók ég vatnið (nr. 20, einnig arkiv) í fjörunni ca. 25 m norður frá túngarðshliði. Þar bullaði vatnið upp um auga í klöpp, og rann niður fjörugrjótið. Það var tæpar 29°C og vatnsmagn á að gizka 0,5-1,0 l/sek. Nokkru utar í fjörunni er önnur lind og mældist mér hún vera 21°C. Allmikið vatn rennur þar niður fjörugrjótið en erfitt að gizka á um vatnsmagn (þar hafði ull verið þeginn áður fyr). Að sögn bónans Matthíasar Guðmundss. kemur þarna mikið af volgu vatni undan fjörugrjótinu úti í sjónum undir fjöruborði. Allt fer þetta í kaf á flóði (báðir þessir staðir). Vestan á Hvítanestanga (Hestfjarðarmegin) sagði Matthías Guðmundsson mér, að volgt vatn kæmi upp í fjörunni. Við fórum þangað, en allt var á kafi í sjó, enda smástreymt. Hann sagði, að þarna kæmi tölувert af volgu vatni, og áleit hann það vera heitara en í lindinni, sem ég tók vatnið úr. Sumt af því kæmi upp á fjöru og þarna ryki oft tölувvert. Þessi staður var nokkru norðan við girðinguna sem er þvert yfir Hvítanestanga, en rétt sunnan við two stóra steina, sem eru þarna ofan við fjöruborðið. Matthías sagði mér, að í fyrra hefði hann fundið volga uppsprettu frammi í Hestfjarðarbotni, sem hann vissi ekki til að vitað hefði verið um áður. Hann lýsti því svo, að austan Hestfjarðarár, þar sem áin byrjar að hækka og mynda gljúfur, en þó varla meira en 15-25 m yfir sjó, kæmi upp volg lind undan kletti, og rynni í ána. Vatnsmagn hennar áleit hann vera heldur minna en í lindinni, sem ég tók vatn úr (nr. 20) en hita svipaðan. (Hann sagði þetta vera nálægt fremsta hylnum í ánni). Aðrar volgrur sagðist hann ekki vita um í Hestfirði og markaði ég báða þessa staði inn á kortið. (Ekki lagði ég í það, að fara fram í Hestfjarðarbotn).

Kleifar í Skötufirði. Á sandeyri við fjarðarbotninn Lauganesi fyrir innan bæinn er volgra. Þarna hafði áður fyr verið grafið og fengist það volgt vatn, að það hafði verið notða til þvotta. Nú var þetta mjög sandi orpið, og mikið aðstreymi af köldu vatni, svo ég fann ekki meiri hita en 12°C. Þrátt fyrir það var augsýnilegt, að þarna var volgt vatn, og einnig í seyrar nær bænum. Þarna tók ég vatn (nr. 21 og arkiv), en erfitt var að athafna sig sökum hvassviðris. Bóndinn á Kleifum, Bjarni Helgason, sagði megna brennisteinsfýlu leggja af smátjörn þarna úti á sandeyrinni, og komst ég að raun um, að það var rétt, því ég fann megnri brennisteinsfýlu bregða fyrir þrátt fyrir hvassviðrið. Bóndinn á Kleifum sagðist hafa heyrt getið um einn jarðhitastað austan Skötufjarðar svonefndar Laugarhellur fyrir norðan Kálfavík og væru steinar þar hvítir af kísil, en nánar gat hann ekki lýst því fyrir mér. Merkti það á kortið.

Vigur. Þar er volgran í fjörunni skammt vestur af bæjarhúsunum. Vatnið seytlar þar upp í "hyrnulagaða" steinholu, 20° í botni. Sjávarpollur var þar fyrir ofan. Við Björn Bjarnason í Vigur jusum báðar holur eins þurar og við gátum, og svo tók ég vatnið (nr. 22 og arkiv) á meðan vatnið var að seytla upp úr örðjórri sprungu milli steinanna í holubotninum. Vatnsmagn var mjög lítið, örlítið brot úr l/sek. Bjarni Sigurðsson sagði, að volgra væri á öðrum stað á eynni, en hún væri óveruleg hjá þessari, og þó er hún víst óveruleg, og fór ég þangað ekki. Volgran, sem ég tók vatnið úr, fer í kaf á flóði. Vatn úr lindinni hafði verið notað handa skepnum; sagði Björn að kýr þyldu það ekki vel, en kindur ágætlega og

æðarfuglinn væri sólginn í það. Frostaveturinn mikla hafði volgran bjargað heimilinu í vatnsleysinu, sagði Bjarni eks-bóndi. Hann hélt því fram, að úti í sjónum í áttina á Hvítanes væri hver í sjónum, þar hefði altaf verið auður sjór frostaveturinn mikla, þegar allt var annars lagt í dróma klakahellunnar.

Ögurnes. Volga lindin er þar uppi á bakkanum fyrir ofan fjöruna vestur frá gömlu húsagrunnunum, skammt frá gamalli úтиhústóft. (Úr henni er vatn nr. 23). Lindin upp af húsagrunnunum, sú sem mest ber á (kaldavatnsbólið), lítur út fyrir að vera eitthvað blönduð laugarvatni, en var miklu kaldari (17°). Hiti í volgu lindinni var $28,5^{\circ}$ í vatni en í botni mældi ég á einum stað undir steinbrún 31.C. Vatnsrennslí lítið, á að gizka 0,04-0,08 l/sek. (ónákvæm ágizkun, lítill halli). Lindirnar, ásamt gömlu húsagrunnunum, eru á sléttum bakka fyrir ofan fjöruna, sem er þar ca. 50-70 m breiður, og þær koma undan öðrum bakka (marbakka?) sem er ca. 100-150 m breiður. Þar upp af kemur grjótholt og lágt klettabelti efst. Þetta klettabelti er hluti af sérstaklega fallega greinilegum gang, sem liggar þvert yfir nesið og myndar klettahlein niðri við sjóinn að austan að minnsta kosti. (Séð af sjó er þetta eins og leifar af gömlum vegg).

Laugaból í Laugardal. Þar eru ca. 200 m suður frá túngarðshliði og nokkru hærra í hlíðinni tvær stórar lindar, og hiti í báðum mældist mér vera $43,4^{\circ}$ (fjarlægð milli þeirra nokkrir metrar, og vatnið frá þeim rennur í einni rás). Yfir þá, sem fjær er bænum, er byggt þvottahús, og hún notuð til þvotta, en sú heimari er óhreyfð og úr henni tók ég vatnið (nr. 25, tekið á heimleið). Lindir þessar voru svipaðar að vatnsmagni virtist mér, og vatnsmagn samanlagt á að gizka 0,7-1,3 l/sek. Suður frá þessum lindum, en í svipaðri hæð í hlíðinni, voru með nokkru millibili nokkrar uppsprettur (3) volgar og með kísilútfellingu, en miklu minni og kaldari en þær heimustu. Svo kom að tveimur uppsprettum sem voru vatnsmeiri og rennslið úr rann saman. Frárennslíð var 34° og gizka ég á að þar hafi runnið 1,2-2,0 l/sek. Þaðan gekk ég fram í suður til vesturs í svokallað Reykjasel, sem er ca. 20 mínútna gangur frá Laugabóli. Mér virtist það liggja eivið lægra en lindirnar heima, en erfitt er að gizka á um það. Reykjasel er mikið laugasvæði (hveraholt) og eru þar tvær uppsprettur stærstar og svipaðar önnur $53,8^{\circ}$ og hin 54°C . Sú uppsprettan var fjærst (syðst) og úr henni tók ég vatnið (nr. 24). Samanlagt rennsli úr þessum tveim uppsprettum áætlaði ég vera 1,2-2 l/sek. Litlu heimar en þessar tvær lindir var þriðja lindin 48° og ca. 0,4 l/sek. Þarna spratt víðar upp heitt vatn í holtinu, en þetta virtist mér vera stærstu uppspretturnar. Leiðsögumaður minn, Hjalti Samúelsson frá Hrafnbjörgum (14 ára), sagðist ekki vita um neinn jarðhita í dalnum fyrir framan Reykjasel, og á engum bæjanna í dalnum nema Laugabóli.

Laugalund í Skjalfannardal. Þar eru heitu uppspretturnar rétt vestan við túnið og nýrækt norðan við þær. Þær eru í kvos niðri á sléttum dalbotninum fast við hlíðarræturnar. Hlíðin þar upp af virðist hvorki há né brött, og þakin stórgrýttum malarruðningi, og sér óvíða í fast bergið neðan að séð. Mér finnst yfirborð hlíðarinna minna á jökulruðning, eins og ég hugsa mér hann nokkuð grasi gróinn. (Myndi Skjalfannardals lokast af lágum háls, sem bóninn á Laugalandi Þórður Halldórsson heldur vera gamla "morænu" sem hafi stíflað dalinn. Svo hafi Selá brotist yfir hann, fyrst í skarði sunnan í dalnum og svo í skarði því, sem hún nú rennur eftir í norðanverðum dalnum. Áður hafi dalurinn verið vatnsbotn. Eftir útliti dalsins gæti þetta verið, botninn er flatur og grjótaus. Þegar grafið er niður segir

bóni að komið sé í hreina möl með gnúðum steinum ágætis byggingarefnii). Uppsprettunar eru aðallega tvær, og ekki nema tæpir 2 m á milli þeirra. Upp úr þeim kemur gríðarlega mikið 50°C heitt vatn; vatnsmagnið sagt vera mælt 25-26 l/sek. Utan um þá sem hærra liggur, þó lítið sé, hefur verið steypt þró, og úr henni veitt vatni í gróðurhús, sem byggt hefur verið í nokkurra metra fjarlægð frá henni, og sér þó ekki högg á vatni. Neðri uppsprettan er jafnheit sennilega vatnsmeiri óhreyfð, og úr henni tók ég vatnsprufuna (nr. 26). Þórður bóndi segir mér frá tveim volgum stöðum frammi í Hraundal norðan Hraundalsár, og merki ég þær á kortin, eftir hans tilvísan, með rauðum krossi. Sú heimari, sem er í 3ja klst. gangs fjarlægð frá Laugaland, er gamalþekkt í Hraundal. Sagði hann hana vera í grjótholti lítil sytra, en steinar kring um hana væru hvítir af kísil. Kona Þórðar, sem er frá Hraundal, (nú eyðibýli) taldi hana vera nýmjólkurvolga. Hin lindin, sem er fremst frammi í botni Hraundals, fannst í fyrra, og sögð lík hinni.

Nauteyri. Þar hitti ég eigandann og fyrverandi bónda Þorstein Sigvaldason (Nauteyri er komin í eyði) og fylgdi hann mér að lauginni upp af bænum, sem hann sagði heitasta. Hún er ca. 100 m upp frá túninu bak við lágt klapparholt. Mér mældist hún vera 42,8° á yfirborði og 44,8° í botni, vatnsmagn á að gizka 0,3-0,5 l/sek. Úr henni tók ég vatn nr. 27. Þorsteinn sagði að Sigurjón Rist hefði mælt laugina fyrir sig, og þá hefði hún verið 47°. Nú var nýbúin að vera rigning, og jörð öll mjög vatnsósa. Skammt ofan við þessu uppsprettu voru tvær lindar 37° og vatnsmagn samanlagt á að gizka 0,4-0,7 l/sek. Úti við Hafnardalsá gat Þorsteinn um lind, sem myndi vera 0,1-0,2 l/sek., en kaldari enn "heimalindin." Fór síðan að tilvísan Þorsteins að lind nokkuð upp frá veginum ca. 500-700 m suðaustur frá bænum (og ekki langt frá Þverá). Hún er uppi í brekkunni undir grjótholti, en þó votlent í kring, enda jörð öll agablaut eftir rigninguna. Lindin er mjög vatnsmikil 5-8 l/sek. minnst, og frá henni rennur lækur. Mikið var þarna af köldu aðrennslisvatni. Uppsprettan var 30°C heit og úr henni tók ég vatn nr. 28. Þorsteinn sagðist víða hafa rekist á volg augu á öllu svæðinu milli Hafnardalsár og Þverár, sem er grjót- og klapparholt og kjarrbrekkur (jökulruðningur?). (P.S. Ég gleymdi að geta þess, að maður sá, sem ég fyrst hitti í Súðavík og hét Kristján Sveinbjörnsson, var alinn upp í Seyðisfirði, sem nú er allur í eyði og sagðist hann ekki vita þar um neina velgju. Kona hans, sem alin er upp á Snæfjallaströnd, sagðist ekki vita, þar um neina volgru nema í Unaðsdal).

Rauðamýri. Vatn nr. 29 tók ég úr lindinni næst bænum. Hún er ca. 300 m frá bænum í áttina fram á Hvannadal (austur til suðurs?), er þar í fallegrí kvos undir "klettaholti" (klettaslefru). Vatnið var 30°C á yfirborði 30,2° í botni, vatnsrennslí á að gizka 0,25-0,45 l/sek. Vatn nr. 30 tók ég frammi á Hvannadal í svonefndu Laugarengi. Heita vatnið kemur þar fram uppi í hlíðinni í ca. 1/3 af hæð hlíðarinnar 100 m hæð minnst miðað við ána. Þetta er sagt í ca. 2ja km fjarlægð frá Rauðamýri norðan Hvannadalsár og góðan spotta fyrir framan Tungu, (sem er eyðibýli handan árinnar). Parna sást, neðan frá á rjúka uppi í hlíðinni og var þó stinningskaldi. Parna í hlíðinni er stór skella af hvítu hverahrúðri, sem sést langt að. Parna eru nokkrar uppsprettur í áttina upp-niður hlíðina, og gizka ég á að milli þeirra efstu og þeirrar neðstu séu ca. 40 m og hæðarmismunur ca. 15 m. Neðsta lindin var heitust og stærst 64°C og 1,5-2,5 l/sek. Úr henni tók ég vatnið. Þrjú efstu augun voru 56°, 62° og 63° það efsta. Samanlagt rann niður hjá neðstu lindinni

ca. 1 l/s af 25°C heitu vatni (blandaðist köldu vatni á leiðinni). Fyrir neðan stærstu lindina er svo grjótskriða hvít af kísil ca. 50 m niður hlíðina, en í henni fann ég ekki uppsprettur. Bóndinn á Rauðamýri, Ólafur Þórðarson, sagði að framarlega á Hvannadal væri hiti, en ekki nærri eins mikill og í Laugarenginu; það væri hvorki eins heitt né eins mikið vatn. Eftir sögusögn hans er það um 40° og vatnslítið. Ég merkti það á kortið eftir hans fyrirsögn. Honum fannst kortið ekki rétt, og sagði hann það röskvan mann, sem gengi þangað frameftir á 2 tímum aðra leiðina. Í það lagði ég ekki. Hann sagðist einnig hafa heyrta að í Tungu (eyðibýli) ættu að vera volgrur en ekki vita hvar þær væru, svo ég merkti það af handahófi, en hann sagði að þær ættu að vera nálægt bænum. Hann sagði, að Ingibjartur Arnórsson Gullteig 18 Rvk væri uppalinn í Tungu og ætti jörðina ásamt bróður sínum, og gæti hann gefið nánari upplýsingar. Elís Vigfússon, bóndi á Neðri Bakka, sagði að þessi velgja í Tungu ætti að vera í túninu þar, en hann hefði aldrei getað fundið þar neina velgju, þrátt fyrir ítrekaða leit, og virtist mér hann því vantrúaður á velgjuna í Tungu.

Neðri Bakki. Þar er “velgjan” nokkra metra fyrir utan túngirðinguna, fremst frammi á árbakkanum og út úr honum. Langadalsárbakkinn er þarna snarbrattur og líkist kletti. Mói gengur fram á bakkann og fremst í honum er laug vatn í henni $30,2^{\circ}$ á yfirborði og $30,6^{\circ}$ í botni, og bunar (streymir) vatnið úr henni niður bakkann niður í ána ca. 0,4-0,6 l/sek. Út úr snarbrattri ábrekkunni koma svo tvær lindar báðar $32,5^{\circ}$. Rennsli úr þeirri efri á að gizka 0,3-0,5 l/sek. og úr þeirri neðri 0,4-0,7 l/sek. Vatn nr. 31 tók ég úr neðri og vatnsmeiri lindinni. Bóndinn, Elís Vigfússon, sagðist ekki vita um neinn jarðhitastað framar í Langadal.

Arngerðareyri. Þar er volgt vatn í svonefndum Laugabökkum norðan undir múlaendanum og skammt frá veginum. (Þar sem vegurinn liggar frá múlanum og niður á eyrina með stefnu beint á Nauteyri, er einna styzt í laugavilpuna og lækurinn úr henni rennur undir veginn við nyrðri beygjuna). Þar er hallalítil mói vaxinn lyngi og fjalldrapa, og er volga vatnið þar í leirtjörn, sem líkist mikið gömlum mógröfum uppfylltum. Þarna úti í leðjunni eru víða uppsprettuauugu með allt að 30° heitu vatni. Vatn nr. 32 tók ég úr því auga sem er næst veginum, og var 30° á yfirborði 31 í botni.

Laugaból. Þar er laug niðri í túninu og þvottahús byggt rétt hjá henni, og vatni veitt í það úr tunnu á laugarbarminum. Hiti í lauginni var 37° á yfirborði og við 40° í botni, frárennsli alls ca. 0,5-0,7 l/sek. 35°C . (Úr lauginni tók ég vatn nr. 33). Fyrir neðan túnið og ca. 100 m frá lauginni er leirflag og kísill þar á steinum. Þar eru 3 volg augu, það heitasta mældist mér 36° . Frárennsli alls 0,2-0,3 l/sek. Ca. 50 m ofan við “laugina” er önnur laug minni, 37°C í botni rennsli ca. 0,1 l/sek.

Múli. Lauginn er þar ca. 100 m norðvestur frá túnhliði, ofarlega í myrrabletti, sem nú er verið að ræsa fram og er alveg fast undir fjallshlíðinni. Laugin var 30° bæði uppi og í botni og rennsli ca. 0,25-0,45 l/sek. Þarna upp af gæti ég trúð að lægi gangur. Ekki finnast fleiri laugar í Múlalandi. (Þarna tók ég vatn nr. 34).

Gervidalur. Vatn nr. 35 tók ég í Sauðhúsnesi ca. 2 km frá bænum í Gervidal út með firðinum. Laugin er þar ofarlega í fjöruklöppunum (fer í kaf á flóði), undir klapparhól,

þeim eina þar nálægt. Laugin var 33°C , rennsli á að gizka $0,2\text{-}0,3 \text{ l/sek}$. Bóndinn í Gervidal, Níels Bjarnason, sagði, að hátt uppi í hlíðinni upp af Sauðhúsnesi í minnst 100 m hæð, gætti velgju og seytlaði þaðan vatn, en ekki aðgætti ég það nánar. (Hann sagði, að þetta hefði stefnu á Bjarnastaðalaug). Vatn nr. 36 tók ég ca. 100 m utan túngarðs og rétt ofan við veginn í ýtuuppruðningi í skriðu, sem þar er. Vatnið var $39,8^{\circ}$ á yfirborði og eivið kaldara í botni. Undir skriðunni, sem myndar þarna grænan bala, er klöpp, sem kemur fram í fjörunni, og vætlar þar upp vatn allt að 37°C heitt. Þar er kísilhella og sprunga í klöppinni og vætlar úr henni. Ómögulegt er að ákveða vatnsmagn þarna, því það virðist vætla um allt í gljúpri skriðunni. Úr ýturúðningsholunni komu á að gizka $0,2\text{-}0,4 \text{ l/sek}$. (þessi ruðningur hefur víst eyðilagt gömlu laugina). Níels, sem er áhugamaður í minerallogi, sagðist hvergi sjá ganga þarna hjá Gervidal, en bentí mér á marga ganga í fjallinu handan fjarðarins, meðal annars einn á ská niður fjallið með stefnu á laugina í Lauganesinu (fyrir innan Eyri) sem er þarna beint á móti.

Eyri (Lauganes). Þegar komið er ca. 200 m út fyrir vegamót Ögurvegar og Vatnsfjarðarvegar er komið að lauginni á Eyri. Efsta uppsprettan er nokkru neðan við ruðninginn úr vegkantinum og er 34°C og í ca. 30-40 m hæð á að gizka. Nokkru neðar er aðaluppsprettan, og fossar niður í hana vatnið úr efri lindinni ásamt köldu vatni og var vatnið þó 28° , það sem rann í aðallindina. Ógerningur var því að ná óblönduðu vatni úr aðallindinni og var hitinn mjög breytilegur í pollinum, sem myndaðist undir vatnsbununni að ofan. Heitast fann ég 54°C inni undir barðinu sem aðallindin kemur út-undan og vatn 53° og reyndi ég að taka vatnsprufuna (nr. 37) þar. Í botni var $51,5^{\circ}$. Nokkru neðan við aðallindina hefur verið útbúinn laugarpollur. Úr honum renna $0,6\text{-}1,0 \text{ l/sek}$. af $40,5^{\circ}\text{C}$ heitu vatni, líttill lækur rennur þaðan niður klettana og niður í fjöru, og er fjörugrjótið á dálitlu svæði hvítleitt af kísil.

Eyri (Laugalækur). Þegar komið er svo langt inn fyrir Eyri (eyðibýli) að íbúðarhúsið á Laugabóli er að losna við múlatána fyrir innan Múla, rennur þar svoltíl lækjarbuna yfir veginn, og frétti ég seinna, að hann heti Laugalækur. Ég sá strax, að þarna var laugarvatn, nam staðar til nánari athugunar, og var hissa á þessu, því ég hafði ekki heyrt minnst á þennan stað. Vegurinn er þarna rétt ofan við fjöruborð. Þarna eru volg augu með "kísilhlaupi" allt frá vegarkanti og niður grjótið og niður í fjöru, og hitinn í því heitasta mældist mér vera $22,5^{\circ}\text{C}$. Vatnsmagn lítið. Niðri í fjörunni og við hana sést að þessar volgu seyrur eru í miðjum fallegum berggang, ekki ósvipað og í skerinu vestur af Sandey (?) í Breiðafirði. Síðan gekk ég upp með lækjarsprænunni að upptökum hennar uppi í miðri hlíð. Upptökin voru tvær uppsprettur undir klettaslefru, komu þar undan móabarði. Uppsprettunar voru alveg saman og var önnur 30° og hin 31° og úr henni tók ég vatn (nr. 38). Samanlagt vatnsrennsli frá uppsprettum þessum gizka ég á að sé $0,5\text{-}1,0 \text{ l/sek}$. Seinna þennan sama dag frétti ég, að þarna í hlíðinni vestan (norðan) Ísafjarðar væru víða volgrur og volgar smásytrur.

Bjarnastaðalaug. Frá Laugalæk út að Laugará eru ca. 250 m, og frá Laugará út að Bjarnastaðalaug eru tæpir 150 m. Laugin er rétt undir vegkantinum og rétt ofan við fjöruborð. Úr henni renna á að gizka $0,8\text{-}1,5 \text{ l/sek}$. af 45° heitu vatni. Þar sem ég tók vatnssýnishornið (nr. 39) var vatnið á yfirborði 46° og í botni 47°C . Úr kísilþöktu klapparhellunni (klettinum) í flæðarmálinu ca. 35 m þar frá, rennur og spýtist í bunum ca.

47° heitt vatn, heitast $47,6^{\circ}$ og á að gizka en erfitt þó $1,5\text{-}2,5$ l/sek. en kletturinn fer að mestu í kaf á flóði, svo ég óttaðist þar sjávarseltu.

Reykjanes. Þar er mikið jarðhitasvæði, en af saltvinnslunni gömlu sjást engin merki lengur. Í stærsta og heitasta hverinn er nú ekki hægt að komast, því um hann og yfir hefur verið steyppt. Undir annan enda steypuhellunnar var þó hægt að komast, gera smárás, og var vatnið, sem þar kom, 96°C . Heimavistarhúsið er byggt rétt við hverinn, og sum gólfin þar eru volg. Vatnið úr þessum hver er leitt í sundlaugina, í gróðurhús, og til upphitunar skólans, og kannski meira. Eftir umsögn bónadans í Reykjafirði Hákonar Salvarssonar, sem mundi málin á gömlu sundlauginni, þegar öllum hvernum var veitt í hana, og einnig mundi nokkurn veginn hve lengi hún var að fyllast, þá reiknaðist mér til, að úr hvernum hefðu runnið $5\text{-}7$ l/sek. af 96°C heitu vatni. Um annan hver norðaustan við heimavistarhúsið hafði verið steyppt þró, en hún var opin, og í hana hægt að komast, þó óhrein væri. Vatnið í henni var $94,5^{\circ}$ á yfirborði og 95° í botni. Logn var og hásjávað þegar ég mældi hana um lágnættið. Úr henni tók ég vatn daginn eftir (nr. 40). Þá var kominn norðankaldi og lágsjávað. Þá varð ég undrandi þegar ég mældi hitann (sem kontrol) því hann reyndist 83° , í vatni og botni 92° . Úr hvernum (þrónni) rann á að gizka 1 l/sek. Suður af skólanum uppi í holti eru hvera augu nokkur, það heitasta 86° og úr því tekið vatn í "heitu kranana" í skólanum. Frárennsli þeirra á að gizka 1 l/sek. Við elztu sundlaugina, sem er í holti í klettakvos þar nokkru sunnar, eru 3 heitar uppsprettur 77° , 80° og 88°C heitar. Frárennsli alls á að gizka $1,0\text{-}2,0$ l/sek. Víðar eru þarna heitar uppsprettur á landi, en þetta eru þær helztu. Í Hveravíkinni niður undan skólanum (og að því er virðist í beinni stefnu af hverunum í landi) kemur augssýnilega upp mikið vatn. Þar virðast liggja tvær sprungur samsíða út fjöruna og út í sjóinn og yfir þeim feikna miklar kísilhellur. Undan þeim og upp um göt á þeim streymir heita vatnið $60\text{-}70^{\circ}\text{C}$ heitt yfirleitt. Í ca. two tíma, sem ég fylgdist með því, fannst mér heita vatnið fylgja sjónum, þannig að uppsprettur þornuðu eftir því sem út féll. Það er líka sögð gömul reynzla, að hiti og vatnsmagn hvera á Reykjanesi sé háð sjávarföllum, og verður stundum á fjöru vatnslaust í húsinu, en neyzluvatn þar er kælt hveravatn. Tvö sker eru úti í Hveravíkinni, sem í eru "hverir". Það hærra kemur upp á öllum flóðum, en það lægra ekki svo að gagni sé nema á stærstu stórstraumsfjöru, en þar er sagður einna heitastur hver á Reykjanesi.

Skálavík. Þar er laugin þó nokkuð utan við bæinn. Þar eru klettastallar hver upp af öðrum. Laugin er í myrlendi á neðsta stallinum ofan við veginn. Úr henni renna á að gizka $0,5\text{-}0,9$ l/s 30°C heitt vatn. Í uppsprettu mældist 32°C og þar tók ég vatnið (nr.41).

Unaðsdalur. Laugin er í tungunni milli áanna Rjúkandi og Dalsár. Þar er stórvatn, gömul og ónýt sundlaug, og leifar búningsklefa. Við austurendann á sundlauginni eru tvær vatnsmiklar uppsprettur - milli þeirra eru ca. 2 m – og hefur önnur verið dýpkuð nokkuð. Inni í endanum á sundlauginni vætlar einnig vatn inn í hana úr bakknum. Allt er þetta vatn 20°C , og ég vatnssýnishornið (nr. 42) úr dýpkuðu uppsprettunni. Frárennsli uppsprettanna tveggja gizka ég á að sé $4\text{-}7$ l/sek.

Kelda (Jökulkelda). (Á tveim mismunandi stöðum heyrði ég, að Kelda væri styttning á hinu rétta bæjarnafni Jökulkelda). Þar eru laugarnar ca. 1 km fyrir innan bæinn uppi í fjallshlíðinni í á að gizka $30\text{-}50$ m hæð yfir sjó, og niður undan þeim töluverð kísilrönd

niður hlíðina. Þar eru fyrst 2 uppgönguaugu samhliða, og um tveir metrar á milli þeirra. Í öðru var $43,8^{\circ}$ í botni en $44,2$ á yfirborði (laugarhola). Í hinni (sem ekki myndaði laug) var hitinn $44,0^{\circ}\text{C}$. Úr báðum samtals rann á að gizka $0,6\text{-}1,0$ l/sek. Rétt innan við þessar uppsprettur, en á að gizka $6\text{-}10$ m hærra í hlíðinni, bunaði heitt vatn út undan kletti. Vatnsmagn á að gizka $0,3\text{-}0,5$ l/sek. hiti $45,6^{\circ}\text{C}$. Þar tók ég vatnið (nr. 43). (Kelda er að mínum dómi einn af þeim fáu stöðum, sem ég hef komið á þarna vestra, þar sem teoretiskir möguleikar á notkun heita vatnsins eru fyrir hendi ónotaðir. Annars slíkur staður er Nauteyri; einnig Laugaból í Laugardal).

Látur. Þar er heita vatnið upp af fjörunni í stefnu suðvestur af Hrútey. Þar er stór blettur af grjótinu upp frá fjörunni hvítur af kísil, og sést langt að af sjó. En þegar að er komið gefur á að líta. Hafi þarna verið laug fyrir ofan þá er hún horfin, því jarðýta hefur umturnað þar öllu, þegar rutt var fyrir væntanlegum vegi þarna. Gegnum skarð í ruðningnum rennur læna 19°C heit og vatnsmagn $0,3\text{-}0,5$ l/sek. Víða vætlar út úr ruðningsgarðinum sjávarmegin ca. 30° volgt vatn, og á einum stað í ruðningnum myndaðist líttill pollur og mældi ég þar 33°C í smáauga milli hnauða. Vatnið (nr. 44) tók ég, þar sem rann út úr pollinum á að gizka $0,1\text{-}0,2$ l/sek. og vatnið $32,5^{\circ}\text{C}$.

Galtarhryggur. Þar eru tvær heitar uppsprettur, um 8 m á milli þeirra. Þær eru í mýrarsvakka nokkuð upp frá Heydalsárbakkanum, rétt ofan við nýja húskofann, sem stendur á árbakkanum ca. 200 m utar en gamli bærinn hefur staðið. Gil er í fjalllinu þarna fyrir ofan, og beint á móti (Heydalsmegin) er gríðarmikið klettagil og skriður niður undan því. Heita vatnið í Heydal kemur greinilega fram í miðjum gömlum skriðuhrygg, en á Galtarhrygg undan skriðum í fjallshlíðinni. (Ef til vill er þetta ein samfeld skriða þvert yfir dalinn, en Heydalsáin rutt sér braut í gegnum hann?). Um efri lindina á Galtarhrygg (þá sem fjær er ánni) hefur verið steyppt lítil pró, og vatni úr henni veitt til upphitunar á húskofanum. Vatnshiti í þrónni var $45,8^{\circ}\text{C}$ á yfirborði en $46,2^{\circ}\text{C}$ í botni. Neðri lindin var $46,6^{\circ}\text{C}$ og úr henni runnu á að gizka $0,15\text{-}0,25$ l/sek. Þar tók ég vatnsprufuna (nr. 45). Efri lindin virðist vatnsminni, en vatn rann úr henni í $\frac{3}{4}$ " leiðslu gegnum húsið, og sá ég ekki hve mikið það var, en mikið getur það varla verið.

Heydalur. Þar kemur heitt vatn fram á þrem stöðum og stutt á milli. Niðri í túrinu, neðan og framan við bæinn er lækjargil, líkast stórum skurði, sem nær niður að ánni. Það er í gríðarmíklum gömlum skriðuhrygg, beint niður undan firnastóru klettagili í fjalllinu þar fyrir ofan. Neðsta lindin kemur út úr "skurðbakkanum", er $31,2^{\circ}\text{C}$ heitt, vatnsmagn á að gizka $0,4\text{-}0,6$ l/sek. Næsta lind er um 10 m ofar, og kemur fram undan bakknum niðri við "skurðbotn", er $35,4^{\circ}\text{C}$ heit, vatnsmagn á að gizka $0,3\text{-}0,5$ l/seki. Úr henni tók ég vatnsprufuna (nr. 46). Um 20 m fyrir ofan þessa lind upp með "skurðinum" er briðja volgran. Hún er þar uppi á yfirborði, vætlar þar út á milli steina á dálitlum bletti. Mestan hita fann ég þar 29°C , og vatnsmagn alls virtist ekki meira en í "mið-lindinni."

Botn. Þar hefur verið hlaðið en ekki steyppt utan um lindina, sem notuð er til upphitunar nýja hússins, og hún byrgð. Vatnið (nr. 47) tók ég úr yfirfallspípunni á þessari "þró". Jón Fannberg sagði, að þessi síða væri stutt, ekki 1 m og hún virtist vera orðin "fóðruð" af grænu slíyi, þar sem vatnið rann 51°C heitt. Undir sama barði voru tvær aðrar uppsprettur, önnur var 37°C , hin 47°C og frá öllum til samans rann á að gizka tæpur 1 l/sek. af 40°C

heitu frárennslisvatni. Jón Fannberg sagðist hafa mælt vatnsmagnið þarna nokkuð vandlega, og hafa fengið 40 mínútulítra af 50°C heitu vatni. Í Botni eru víða volgrur, meðal annars frammi á Bessadal og í fjöru stutt út með firðinum, en það var í kafi í sjó þegar ég var í Botni, og eins þegar ég kom utan úr Hörgshlíð. Jón Fannberg lét heldur lítið yfir þessum stöðum.

Kleifakot. Rétt ofan og utan við nýju fjárhúsin í Botni, sem eru í Kleifakotslandi, (Jón Fannberg á einnig Kleifakot) er velgja í ýturuðningi. Þar hefur myndast tölverður pollur og í jaðri hans vottaði fyrir uppstreymi með loftbólum. Yfir þessu auga var vatnið á yfirborði 28°C, en 34°C niðri í botnmölinni. Vatnsprufuna (nr. 48) tók ég við þetta uppssprettuaga, og var hiti þar ca. 30°C. Vatnsrennsli úr “pollinum” var, að því er virtist, ákaflega lítið.

Hörgshlíð (Laugarnar). Þær eru sagðar um 700 m út og upp frá bænum, og ca. 100 m hærra en húsið, sem stendur skammt frá sjó. Kringum eina lindina er tréþró og vatni úr henni veitt til bæjarins, til upphitunar hússins og heimilisþarfa. Vatnið í þrónni var 45°C (38° í frárennslispípu hússins). Önnur lind við hliðina á “þróarlindinni” var 46°C, og úr henni tók ég vatnssýnishornið (nr. 49). Þriðja lind var þarna rétt hjá 45°C heit. Vatnsmagn þessara linda hafði verið mælt 1,8 l/sek., og finnst mér það geta staðið. Skammt þarna frá voru tvær lindar 37°C heitar og vatnsmagn samanlagt á að gizka 0,6-1,0 l/sek.

Hörgshlíð (Litla laug). Þegar ég hafði skoðað fyrnefndar lindir, laugarnar, fór Jón bóndi að tala um lind, sem væri ofar í fjallinu, og var ekkert hvetjandi þess, að við færum þangað. Ég varð þess aftur á móti mjög fýsandí, og langaði til þess að ná úr henni vatni, og fórum við þangað upp. Þessi lind, sem Jón sagði að kölluð væri Litla laug, er hér um bil beint upp af bænum í Hörgshlíð, kannski eillítið utar, er þar uppi undir brún og á aðgizka 50-70 m hærra en Laugarnar (mælt lóðrétt). Þar rennur vatn undan kletti 33,4°C heitt og vatnsmagn á að gizka 0,2-0,4 l/sek. Þarna tók ég vatnssýnishorn (nr. 50). Víðar þarna í hlíðinni sagði Jón bóndi vera volgar seyrur en óverulegri þessari.

Hörgshlíð (Laugahlíð). Dálítið fyrir vestan Skeiðá en fyrir innan Saunes, er allstórt kísilþakið svæði upp af fjörunni. Þar kemur heitt vatn upp úr klöppunum, og volgt vatn bunar þar fram af klettastalli tölverð uppi í hlíðinni. Ég gekk þangað upp, og reyndist vatnið, sem rann niður “klettinn” vera rúmlega 20°C og klettastallurinn þverhnýptur allur þakinn kísilhlaupi, en lítið ber á því úr fjarlægð. Þetta svæði, eða öllu heldur þessi hluti hlíðarinnar, heitir Laugahlíð, og ber nafn með rentu. Vatnssýnishornið (nr. 51) tók ég um það bil miðsvæðis úr uppsprettu í klöpp nokkru ofan við fjöruna. Vatnið var 47°C heitt og 0,2-0,3 l/sek. úr þeiri lind. Þarna í Laugahlíðinni seytlar vatnið niður breiðar klappirnar, og blandast sumstaðar köldu vatni, og er hlíðin þarna fyrir ofan mjög blaut. Hve mikið vatnsmagn þarna sé, er mér ómögulegt að gizka á, en það er all verulegt. Jón bóndi Jakobsson í Hörgshlíð sagði, að fyrir framan fremra Selvatn væri svæði, sem héti Ketilbjarnarlaugar. Þar væru víða volg augu en vatnslítil. Hitastig gizkaði hann á að væri um 30°C. Eftir tilvísan hans merkti ég þær á kortinu með rauðu X.